

**Развитие на дистанционното обучение
в Национална спортна академия „Васил Левски“, София**
Огнян Миладинов, Иван Славчев

**Development of Distance Learning
at the National Sports Academy "Vasil Levski", Sofia**
Ognyan Miladinov, Ivan Slavchev

Abstract:

In 2014 NSA Vasil Levski developed its own distance learning platform and in 2016 the academy accredited the distance learning environment. The use of the platform until 2020 was not intensive and a quality learning process was taking place on the platform without any particular technical problems. The COVID-19 pandemic mandated its use by all faculty and students, with more than 10,000 virtual classrooms created. Problems arose when the system was overloaded and this necessitated the search for alternative solutions for distance learning. Thus, in 2022, the "Google workspace for education" platform was implemented in NSA Vasil Levski. The immense capabilities of this platform have helped to significantly increase the use of distance methods and tools for education. However, a comparison of the two platforms has given us reason to make some suggestions for further developments of Google workspace that would further enhance its effectiveness.

Keywords: distance learning, platform, development, Google workspace.

For contacts: Ognyan Miladinov, National Sports Academy, ogimil@nsa.bg

ВЪВЕДЕНИЕ

Дистанционното обучение не е нова форма за висшето образование. Кулева (2022) посочва, че първите форми на обучение от разстояние в университетите в световен мащаб се зараждат още през 18 век. Тя разглежда развитието на дистанционното обучение, в това число и на дигиталното обучение, в пет етапа според навлизането на новите технологии и прилагането им в образователния процес. Аудио и видео технологии се използват още от началото на 20 век, но истинската дигитализация според представената периодизация започва в края му - през 80-те години. Тогава са и първите данни за дистанционно обучение у нас.

Сред водещите причини за внедряването на дигиталните технологии във университетите Hazemi & Hailes (2001) посочват политики за улесняване на достъпа до висше образование, насърчаване на ученето през целия живот, поставяне на фокуса върху студента, възможността за привличане на чуждестранни студенти и др.

През 2015 година Brown et al (2015) предвиждат, че платформите за дигитално обучение в бъдещето ще са подобни на "лего" - модулни технологии, които да могат да добавят или изключват функционалности, така че да се приспособят за специфичните нужди на образователните институции и техните студенти.

Без съмнение, голям ефект върху внедряването на дигиталните технологии изигра и пандемията от КОВИД-19. В научните среди се въведе терминът "спешно дистанционно обучение" (emergency remote teaching) (Hodges et al (2020). Терминът се използва, за да обозначи временното преминаване от присъствена форма на обучение в дистанционна вследствие на критична ситуация. Това налага

предоставянето на бърз достъп до образователни ресурси и възможности за обучение, без да има време да се създадат цялостни програми, които максимално да използват възможностите на дигиталните технологии.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Развитието на дистанционните и електронните форми за обучение на студентите от Национална спортна академия „Васил Левски“ започва още преди повече от 40 години, като преминава през 4 етапа:

I етап – 80-те години на 20-ти век до 2005 г.

Първите опити за провеждане на електронно обучение в НСА „В. Левски“ датират още от края на 80-те години на миналия век, със създаването и провеждането на тестови изпити, като се използват произведените у нас компютри „Правец 8“. Правят се и първи стъпки в разработването на електронно учебно съдържание.

II етап – 2005 - 2014 г.

Като част от „Български виртуален университет“ през 2005 г. НСА „Васил Левски“ е оборудвана с компютърна техника и е предоставен безплатно софтуер за дистанционно обучение E-Learning Shell. В системата се въвежда учебното съдържание и се прилага експериментално обучение. Като значим напредък в развитието на технологиите за обучение в Академията бележи разработеният през 2007 г. „Електронен учебник за самообучение и контрол на знанията в атлетическите скокове“. По редица учебни дисциплини е разработено електронно учебно съдържание и е осигурен свободен достъп на студентите до него.

През 2007 г. е проведен преглед на интерактивни учебни и презентационни материали на преподавателите от НСА „Васил Левски“, при което е направена обмяна на опит и знания за използваните технологии и интерактивни методи в обучението на студентите.

III етап – 2014 – 2022 г.

Тласък в развитието на дистанционното обучение дава разработената платформа за дистанционно обучение (virtual.nsa.bg), изцяло съобразена с особеностите в обучението на специалисти в сферата на физическото възпитание и спорта. Проведено експериментално дистанционно обучение. Разработено е учебно съдържание по редица дисциплини от ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, като интернет базираната система се използва за подпомагане на обучението на студентите.

През 2016 г. НСА „Васил Левски“ успешно акредитира среда за провеждане на дистанционно обучение, като заедно с това е направена програмна акредитация на три магистърски програми. Обучението се провежда във виртуални класни стаи за асинхронно обучение. Системата разполага с богати възможности за предоставяне на учебни материали, задания към студентите, тестова система за провеждане на изпити и чат за комуникация между преподаватели и студенти. От друга страна са разработени електронни учебници с висока степен на интерактивност и с възможности за самообучение и самоконтрол на знанията на студентите.

В периода 2015 – 2020 г. в платформата virtual.nsa.bg се обучават неголям брой студенти, като за този период са създадени общо около 1500 виртуални

класни стаи за асинхронно обучение. В системата задължително се обучават студентите от акредитираните за дистанционна форма специалности. За останалите студенти платформата служи най-вече за подпомагане на присъственото обучение.

С началото на пандемията Covid-19 през 2020 г. ситуацията коренно се променя. Обучението на студентите изцяло преминава в платформата virtual.nsa.bg. За периода 2020 – 2022 г. са създадени повече от 8500 виртуални класни стаи за асинхронно обучение (Таблица 1). В същото време се използват и други начини за комуникация между преподаватели и студенти – Viber, Skype, Messenger, Email и др. По време на изпитните сесии са проведени повече от 45000 изпитвания на студенти, а в тестовата система са въведени повече от 15000 тестови въпроси.

Таблица 1. Брой преподаватели, студенти и създадени виртуални класни стаи за периода 2015 – 2023 г.

	virtual.nsa.bg 2015 - 2023 г.	virtual.nsa.bg 2015 - 2020 г.	virtual.nsa.bg 2020 - 2022 г.	Google workspace 2022/23 г.
Общ брой преподаватели	350	290	290	251
Общ брой студенти	10600	5900	4900	3500
Брой създадени виртуални класни стаи	10300	1500	8500	239

Предвид ограничените възможности за контрол на провежданите семестриални изпити, са направени допълнителни разработки в системата с цел намаляване на опитите за използване на помощ при провеждане на изпити – блокиране на менютата на екрана, ограничаване на „неактивното“ време на изпитвания, „изхвърляне“ на потребителя от системата при едновременно влизане в нея от две различни места (браузъри, устройства или IP адреси) и др.

За да проверим как дистанционното провеждане на семестриалните изпити се отразява на успеваемостта на студентите, направихме сравнение между средния успех от проведените изпити за двегодишен период на присъствено обучение – 2018-2019 г. и периода на дистанционно обучение – 2020-2021 г. (О. Миладинов, М. Кулева, М. Кончев (2022), Таблица 2).

Таблица 2. Среден успех на студентите по време на присъствено и на дистанционно провеждане на изпитните сесии.

Периоди	Среден успех
2018-2019 г. - присъствено	4.25
2020-2021 г. дистанционно в платформата virtual.nsa.bg	4.23

Анализът на данните показва, че, въпреки създалото се впечатление, че успехът на студентите значително се е повишил, средният успех от проведените в платформата изпити е по-нисък от успеха по време на присъственото обучение. Освен това, броят на студентите, които успешно са положили изпитите си в

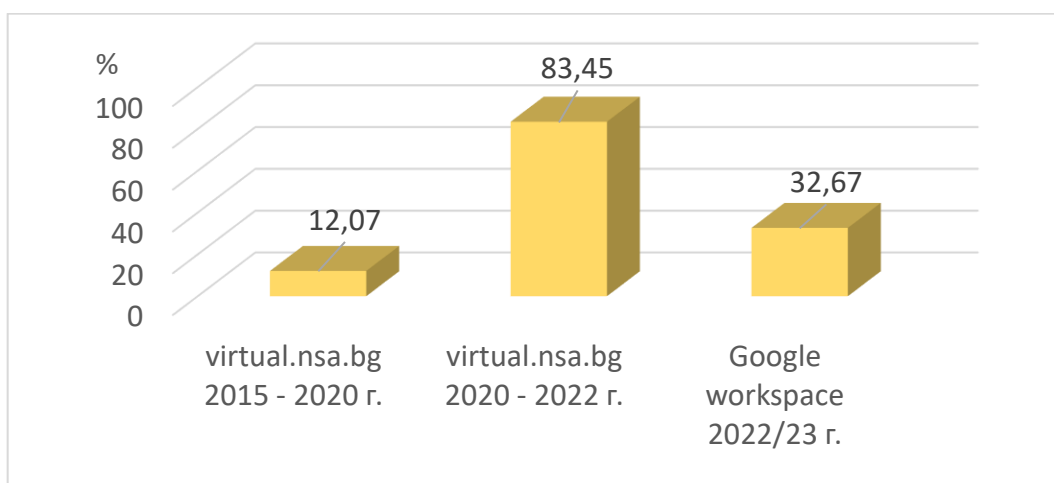
периода на дистанционното обучение е незначително по-голям от броя на успешно положили изпитите си студенти по време на присъственото обучение.

IV етап – след 2022 г.

Въпреки добрите възможности за дистанционно обучение на платформата *virtual.nsa.bg*, поради голямото натоварване при едновременното обучение в нея на голям брой студенти, се появиха редица проблеми от типа на „блокиране“ и „изхвърляне“ на потребителите от профила им. По тези причини насочихме усилията си към търсене на нови възможности на провеждане на дистанционно обучение. Така през 2022 г. в НСА „Васил Левски“ беше внедрена платформата „Гугъл за работа в образованието“ (*Google workspace for education*). Тази платформа включва в себе си голям брой приложения, взаимно свързани помежду си и предлага богати възможности за комуникация и за обучение.

Най-често използваните приложения от платформата за обучение на студентите са *Classroom* и *Meet*. *Classroom* предлага много добри възможности за асинхронно обучение чрез предоставяне на различни видове учебни материали, даване на задания, проверка на заданията и връщане при необходимост за корекции на заданията. Всеки преподавател сам създава виртуална класна стая и въвежда обучаваните студенти в нея. Това е възможно чрез осъществения от нас достъп на преподавателите до електронен списък на всички студенти по факултети, специалности, курсове и групи. Необходимо е само да се направи филтър точно на тези студенти, които конкретният преподавател обучава.

Във всяка виртуална класна стая има вградена връзка към видео конферентна среща в *Meet*, където се провеждат онлайн занимания в реално време. Преподавателите могат да използват кода на създадена от тях виртуална класна стая за избираема или факултативна учебна дисциплина, за да поканят студентите да се включат в нея чрез изпращане на съобщение по служебната поща. След потвърждение, желаещите да се обучават студенти директно се включват във виртуалната класна стая.

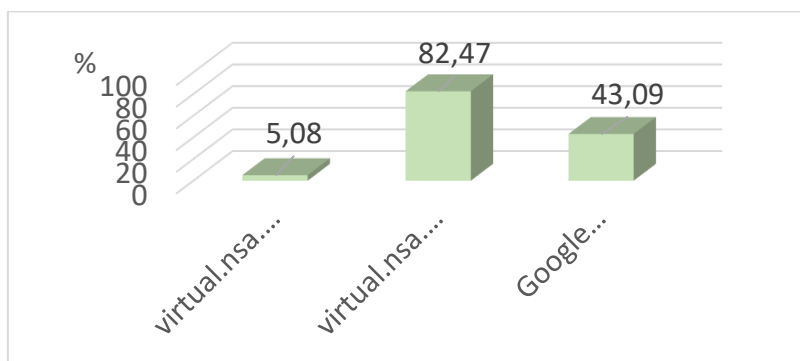

Фиг. 1. Относителен дял на преподавателите, ползвали виртуална класна стая

За да проверим активността на обучаващи и на обучаеми по отношение използването на виртуална класна стая за асинхронно обучение, изчислихме относителния дял на преподавателите и на студентите, които са използвали тези стаи през различните етапи. В периода 2015 – 2020 г., когато дистанционното

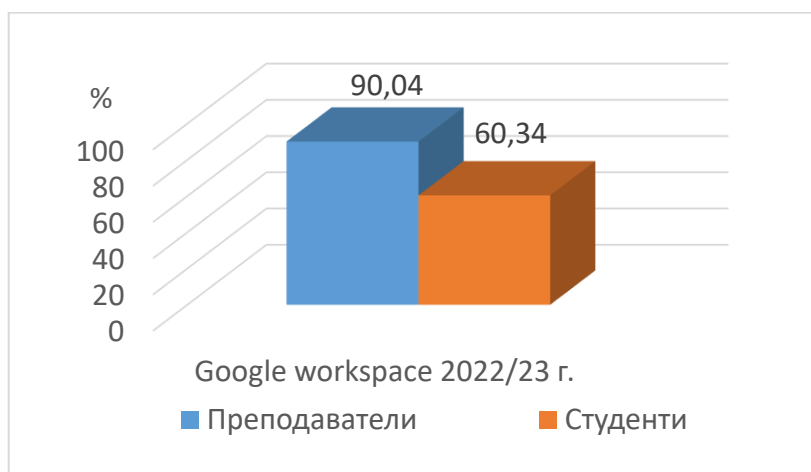
обучение не е задължително (освен за студентите от акредитираните специалности), 12.07% от преподавателите са създавали виртуални класни стаи (Фиг. 1). Този процент нараства значително в периода 2020 – 2022 г. до 83.45%, когато създаването на такива стаи е задължително предвид пандемията Covid-19. В периода след пандемията, когато дистанционното обучение отново не е задължително, се наблюдава значителен процент преподаватели (32.67%), които използват Classroom по време на присъствено обучение. Това е показател за положителното влияние на виртуалните класни стаи като подпомагащи присъственото обучение средства.

Подобна е активността и на студентите през различните периоди на обучение (Фиг. 2). Ако в периода 2015 – 2020 г. само 5.08% от студентите са се включвали във виртуална класна стая и този процент нараства до 82.47% по време на пандемията, то след нейния край значителен брой (43.09%) се ползват от възможностите за обучение на Classroom.

Фиг. 2. Относителен дял на студентите, ползвали виртуална класна стая

Освен Classroom, платформата Google workspace включва в себе си и други приложения, които дават възможности за обучение и комуникация – Email, Chat, Space, Drive, YouTube, Sites. Данните за използването им (Фиг. 3) показаха, че много голям процент преподаватели (90.04%) и студенти (60.34%) са ползвали тези приложения. Това е показател за положителното отношение на преподаватели и на студенти към използването на дистанционните и електронни форми в учебния процес.

Фиг. 3. Относителен дял на преподавателите и на студентите, ползвали и други приложения в Google workspace, освен Classroom

Sites е изключително полезно приложение в Google workspace, предвид особеностите на обучение в НСА „Васил Левски“. То позволява да се създават електронни учебни материали с висока степен на интерактивност, чрез което значително да се повиши ефективността на учебния процес.

Приложението в Google workspace, което може да се използва за провеждане на тестови изпити е Forms. При създаването на нов тестови формуляр Forms дава възможност за импортиране на въпроси от друг формуляр, като ръчно се маркират въпросите, които да се импортират. С цел създаване на по-голям брой варианти на тестови изпити, включващи въпроси от различни области на учебното съдържание, би могло да се направи допълнителна функция при създаване на нов тестови формуляр, а именно: **при импортиране на въпроси да се показва поле с общият брой на въпросите във формуляра, от който се импортира, както и поле с възможност за избор на определен брой въпроси на случаен принцип, които да се импортират в новосъздадения формуляр.** Създаването на тази функционалност би позволило намаляването възможностите за използване на помощ при провеждане на тестови изпити.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Развитието на дистанционните и електронни форми за обучение показва, че условията за учене в НСА „Васил Левски“ непрекъснато се подобряват, като се използват всички възможности за внедряване на съвременни и модерни технологии. Интересът от страна на преподаватели и на студенти към прилагане на интерактивни методи и средства в обучението се повишава и всичко това е условие за непрекъснато подобряване на качеството на учебния процес. Предлагаме на разработчиците на Google Forms да направят допълнителна функционалност на това приложение, което да дава възможност при създаване на нов тестови формуляр, автоматично да се импортират определен брой случайни въпроси от друг формуляр.

ЛИТЕРАТУРА

Милена Кулева (2022) Онлайн обучение: развитие, педагогически подходи, перспективи, монография, НСА Прес: София, ISBN 978-954-718-686-6

Огнян Миладинов, Милена Кулева, Михаил Кончев (2022). Успеваемост на студентите от НСА „Васил Левски“ в условията на пандемията Covid-19 (Success rate of the students of National Sports Academy "Vassil Levski" in the conditions of the COVID-19 pandemic), Стратегии за образователна политика, 2022, № 4, с. 384-396

Brown, M., Dehoney, J., & Millichap, N. (2015). The Next Generation Digital Learning Environment: A Report on Research. EDUCAUSE Learning Initiative.

Hazemi, R. (2001). The digital university - building a learning community (R. Hazemi & S. Hailes, Eds.). Springer.

Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The Difference between Emergency Remote Teaching and Online Learning. EDUCAUSE Review.